

Sámedikki ja Álttá suohkana

gaskasaš

OVTTASBARGOŠIEHTADUS

1. DUOGÁŠ

Álttás leat olu ássit geain lea sámii duogáš go jurdašit ássiid geat leat sámedikki jienastuslogus, man olu ohppin lea sámegealla skuvllas ja man olu manát leat sámi mánaidgárdiin. Dát ii guoskka dušše olbmuid lohku, muhto maiddái man olu proseantaid sii leat álbmoga gaskkas.

Oasit Álttás leat sámi háloddašanguovvilus, muhto eai guovddáš Álttás. Álttá suohkanis lea ráđji sámi guovddáš guvlu ja stuorra oassi álbmogis Álttás meroštallet iežasat sápmelažžan, mearrasápmelažžan dahje sis leat sámi máttut. Álttá skuvllain lea oahpahus sámi gielas ja kultuvrras. Doppe leat olu árijalaš sámesearvvit, sámi giellaarenat ja nana sámi kultureallin.

Boazodoallu lea kulturguoddi ja deatalaš sámi ealáhus Finnmárkkus. Ovcci geasseorohagas lea guilevašvuhta Álttá suohkanii (sullii 30 000 bohcco), ja suohkan leage dalle riikka stuorimus suohkan boazodoalu oktavuodas. Beallit áigo bargat ovttas áigeguovdilis boazodoalloássiiguin.

2. ULBMIL

Ovttasbarggu ulbmilin lea láhčit bissovaš ja geatnegahtti ovttasbarggu beallid gaskka áššiin mat gusket sámiide ja sámi diliide Álttás. Beallit áigot nanmet sámi giela ja kultuvrra Álttás. Beallit galget bargat dan ala ahte sámi identitehta ja duogáš dohkkehuovo, ja ahte sámegealla ja baikkálaš sámi kultuvra suodjaluvvo ja ovddiduvo Álttás.

3. OVTTASBARGGU HÁPMI

Ovttasbargu dáhpuhuvvá eaktodáhtolaččat guovtti ovttasvosaš beallid gaskka. Dát šiehtadus ii hehtte ovttasbarggu mii ii leat namuhuvvon dán šiehtadusas.

4. PLÁNABARGU JA VÁIKKUHANGASKAKOAPMEAPPARÁHTA

Álttá suohkana servodatplánas, nugo suohkanoasseplánain ge gozihuvvo ja galgá gozihuvvot sámevuohhta. Sámedikkis lea rolla suohkana resursaháloddašeami ektui plána- ja hukseniála mielde. Beallit ovddidit áigeguovdilis áššiid dán suorggi sikkobealde jurddašettin čigemiid.

5. OVTTASBARGGU ORGANISEREN

Sámediggi ja Álttá suohkan dollet guokte ovttasbargočoahkkima jahkasaččat. Oassin dás dollojuvvojit čoahkkimat hálodahusdásis. Álttá suohkan kulturhálodahusa bokte gohčču čoahkkimii.

6. DIEHTOJUOHKIN JA OAINNUSMAHTTIN

Beallin lea oktasaš ovddasvástádus das ahte álbmot Álttás šaddá diehtit ja lea máhttu dán šiehtadusa birra ja sámi diliid birra oppalaččat.

7. ÁNJRIRUŠŠANSUORGGIT

7.1. Sámegealla

Beallit barget ovttas addin dihtii álbmogii duohta vejolašvuoda geavahit sámegealla go geavahit aimmolaš bávalusfáladagaid.

Álttá bibliotehkas lea árijalaš rolla sámi girjiálašvuoda gaskkusteames ja oainnusmahttimis.

7.2. Sámi báikenamat

Beallit barget ovttas ja joiket barggu sámi báikenamaid atnui váldimis ja duodašteames. Suohkan fuolaha ahte nammaáššit meannuovvuojiit báikenamallága mielde guaskuddamiiguin ja mearrádusaiguin.

7.3. Mánaidgárdiid

Álttá suohkan galgá ásahtit ođđa gielaideš sámi mánaidgárdiid sierra eavttuid mielde. Sámediggi juolluda doarjaga suohkana mánaidgárdiid sierra eavttuid mielde.

Beallit barget ovttas dainna mihttomeriin ahte buot vanhemaat geat háliidit sámi mánaidgárdeláldaga mánaidassat galget oazzun dan fálddaga. Beallit dohkkehit ahte olesanvosaš sámi mánaidgárdeláldadat mearkaša dan ahte lea árijalaš ja ealli sámegealla manáid ja bargiid gaskkas mánaidgárdiin. Bargiide fállujuvo vejolašvuohhta buoridit gelbbolašvuoda sámi gielas ja kultuvrras, ja Álttá suohkan áigu rekrutteret ja bisuhit sámegeallat bargiid.

7.4. Vuoddoskuvla

Belliide lea deatalaš ahte Álttá skuvllat fállat fágalaaččat buori sámi giellaohpahusa gustovaš lágalid mielde.

7.5. Manát ja nuorat - oppalaččat

Buorit bajásšaddaneavttut Álttás mearkašit ahte manát ja nuorat geain lea sámi duogáš ožžot fálddaga astoáiggedoaimmain main gozihuvvo sámi giela ja kulturperspektiiva. Álttá suohkanis galgá ain leat bures ovddiduovvon fálddat sámi festiválain main lea buorre prográmma manáide ja nuoraide.

7.6. Dearvašvuohhta ja sosiála

Beallit barget ovttas nu ahte geavaheaddjiit ožžot giellaččat ja kultuvrralaččat heivehuvvon bávalusfáladaga.

Suorgi maid jurddašat erenoamážit leat boarrásat geain sámegealla lea vuostášgiellan, geat masset nuppi giela ja dieinna lágiin leat sojvaččat bargiin geat máhttet sámegealla.

Beallit galget ovttas bargat dearvašvuodabávalusaid buoridemiin olbmuid Álttás ja Guovdageainnu regiuvnnas ja buohccviessostruktuurra ektui Finnmárkkus.

7.7. Rekrutteren

Beallit julggašit ahte sis lea oktasaš mihttomeari rekrutteret ja skuvlet eanet fágaolbmuid geain lea sámi giella- ja kulturgelbbolašvuohhta suohkanis.

Suohkan galgá árijalaččat bargat sámi oahpahedjiid, pedagogaid ja dearvašvuoda bargiid rekrutterema buoridemiin. Álttá suohkan fállá Álttá suohkana skuvllaid oahpahedjiide lasseoahtu sámi gielas ja kulturgelbbolašvuodas.

7.8. Kulturmuittut ja historjá

Beallit galget ovttas láhčit diliid baikkálaš sámi kulturhistorijá suodjaleapmái, gaskkusteapmái ja oainnusmahttimii. Duodaštus ja kárten leat erenoamáš deatalaaččat.

7.9. Sámi dáidda- ja deaivvadanbáikkid

Beallit galget ovttas bargat dan ala ahte aimmolaš, priváhta ja eaktodáhtolaš kulturaktievrrat Álttás main lea sámegealla ja sámi kultuvrra váldoovassin nannejuvo. Sámi festiválain lea erenoamáš ovddasvástádus sámevuodas.

Beallit galget ovttas bargat kulturoalluid nugo Aronnesrocken, Sami Music Week ja Borealis dálvfestivála ektui. Ovttasbargu Sámi giellaguovddáza ektui lea maiddái guovddášis.

Beallit galget bargat ovttas sámi deaivvadanbáikki ovdiin vai oainnusmahttit, olámuddui buktit ja váikkuhit dan ahte ain geavahuvo ja ovddiduvo sámi kultuvra ja servodat. Deaivvadanbáikki galgá leat sámi resursa guovddášis Álttás ja čohkket sámi aktivitehtaid ja bávalusaid gávpogis.

7.10. Finnmarksloppet

Beallit galget lahkálaga ovttasbargat Finnmarksloppet doaluid ektui. Beallit áigot ovttas bargat doaimbajiid ja ángiruššamiid ektui ealáhusaid sikkobealde nugo boazodoallu mii galgá leat integrejuvvon Finnmarksloppet:is. Jahkasaččat dollojuvvojit ovttasbargočoahkkimat Finnmarksloppet birra bellid gaskka.

8. GUSTON JA RIEVDADUSAT

Šiehtadusa sáhttet rievdadit dušše oasebeallit ovttas. Goappašat beallit sáhttet cealkit eret šiehtadusa guda mánu ovdal diedihemiin. Šiehtadus evaluerejuvo ovdal 01.10. 2020.

Áltá/Alta 25.03.19

Monica Nielsen .
Monica Nielsen

Álttá suohkana ovdidas

Alta kommunen

Aili Uusitalo
Aili Uusitalo

Sámedikki ovdidas

SÁMEDIGGE
SAMETINGET